Valvontaosasto
Tavara- ja liikennevalvontayksikkö
Suvi Etelämäki

10.2.2023

Talousvaliokunta
Eduskunta

Dnro:
H267/01.02.01/2023

**Tullin asiantuntijalausunto asiaan U 85/2022 vp**

Tulli kannattaa komission ehdotusta kieltää pakkotyöllä valmistetut tuotteet unionin markkinoilla. Ehdotuksessa esitetään jäsenmaille kokonaan uutta valvontaa, joten Tullille tulee tämän asetuksen myötä uusi kielto valvottavaksi viennissä ja tuonnissa. Tulli osallistui U-kirjeen valmisteluun ja korosti siinä vaiheessa, että Tullilla ei ole vaadittavaa osaamista eikä resursseja toimia toimivaltaisena viranomaisena. Tullin tehtävät ulkorajaviranomaisena ovat selkeästi määritelty asetusehdotuksessa.

Tullin tekemällä riskianalyysillä on valvonnassa keskeinen rooli. Valvonta perustuu Tullin osalta pakkotyöllä tuotettujen tuotteiden tunnistamiseen toimivaltaisten viranomaisten antamien tietojen perusteella. Tullin valvontatoimet ovat kohdennettuja ja profilointiin tai ennakolliseen tietoon perustuvia ja Tulli tunnistaa pakkotyöllä tuotetut tuotteet riskianalyysin kautta.

Komission ehdotuksen mukaan viranomaisten välinen yhteistyö hoidetaan sähköisten rajapintojen kautta. Markkinavalvonta-asetuksen (EU) 2019/1020 34 artiklassa tarkoitettu tieto- ja viestintäjärjestelmä on tarkoitus integroida rajapintojen kautta Tullin järjestelmiin. Tämän myötä myös EU-maiden välinen tietojen vaihto helpottuu. Komissio on ehdotuksessaan huomioinut myös tullijärjestelmien päivityksestä aiheutuvat kustannukset. Vaikka tietojenvaihto on suurimmaksi osaksi sähköistä Tullin ja toimivaltaisen viranomaisen kesken, on yhteistyötä tehtävä tiiviisti.

Tulli tukee näkemystä, jonka mukaan tuotteiden tuhoamiselle etsitään vaihtoehtoja. Toimivaltaisen viranomaisten kieltäessä tuotteen luovuttamisen vapaaseen liikkeeseen tai sen viennin on tulliviranomaisten tehtävä tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tuote hävitetään unionin oikeuden kanssa johdonmukaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Vaihtoehdot Tullin toimesta tapahtuvalle tavaroiden hävittämiselle on esitettävä selkeästi lainsäädännössä huomioiden voimassa oleva tullilainsäädäntö.

Tullin osalta resurssivaikutukset liittyvät siihen, miten valvonta käytännössä toteutetaan ja kuinka paljon toimivaltaiset viranomaiset löytävät pakkotyöllä tuotettuja tuotteita. Tässä vaiheessa on haastavaa arvioida Tullille kohdistuvia resurssivaikutuksia, koska arvioita tapausten lukumääristä ei ole.

Suvi Etelämäki
Tulliylitarkastaja